

πολλή ὥρα, καὶ ἀκούω τὸν ψιθυρισμὸν τῶν Νηρηΐδων καὶ τοὺς θωπευτικοὺς τῶν Τριτωνίων λόγους, καὶ βαθμηδὸν γίνεταί ἐναργεσττέρα ἡ συνομιλία των, θειοτέρα καὶ τελειοτέρα τῆς ἐν τῷ ἀτελεῖ ἡμῶν κόσμῳ, καὶ κρατῶ τοὺς λόγους των εἰς τὴν μνήμην μου, καὶ ὅταν γράφω κανὲν ἐρωτικὸν ποίημα, τοὺς μεταχειρίζομαι, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἄνθρωποι εὐρίσκουσι τὴν ποιήσιν μου οὐρανίαν καὶ θείαν καὶ οὐχὶ ἀνθρωπίνην. Κατόπιν πάλιν βλέπω τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ποσειδῶνος, ἐκτισμένα ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης ἐκ κρυστάλλου, καὶ παρατηρῶ πῶς κύκλω αὐτῶν οἱ ἰχθύς καὶ τὰ θαλάσσια τέρατα πλησιάζοντα προσπαθοῦσι νὰ διῶδωσιν ἐκ περιεργείας τὰ ἔνδον, καὶ διὰ τῶν διαφανῶν τοιχωμάτων διαβλέπω, πῶς οἱ θαλάσσιοι Θεοὶ σπεύδουσιν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ ἀρχηγοῦ των, καὶ ἀκούω τὰς φιλόφρονας προσαγορεύσεις των καὶ ἀκροῶμαι κατόπιν τὴν βαρύηχον ὁμιλίαν τοῦ ἐνοσίχθονος, πῶς κινεῖ τὴν τρίαίναν του καὶ πόσον αὐστηρῶς διατάσσει. Καὶ παρ' αὐτὸν κἀθηται ἡ ἡμέρος Ἀμφιτρίτη, ἣτις σείει ἐπιχαρίτως τοὺς ξάνθους πλοκάμους τῆς καὶ ἐπινεύει πρὸς τοὺς ξένους τῆς διὰ τῶν γλαυκῶν ὀμμάτων τῆς καὶ παροτρύνει τὰς νεαρωτέρας τοῦ Νηρέως θυγατέρας νὰ ᾤσιν εὐθυμοὶ καὶ νὰ ροφῶσι προθύμως τὴν κύλικα τοῦ νέκταρος. Καὶ εἶνε λελυμένη ἡ κόμη τῶν ἐρατεινῶν παρθένων καὶ φύκη ἀποτελοῦσι τὰ ἐνδύματά των, καὶ ὑπ' αὐτὰ στίλβει τὸ σῶμά των ὡς λευκότατον ἤλεκτρον. Ὅλα αὐτὰ τὰ βλέπω ἔδῳ, καὶ ἐὰν δὲν εἶχον αὐτὴν τὴν θέσιν δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ κάμνω τὰ ποιήματά μου, διότι κατ' οἶκον μόνον νὰ γράφω ἡμιπορῶ. Ἐκεῖ μὲ πιέζει ἡ θερμότης καὶ ὁ ἥλιακός καύσων καὶ μόλις δύναμαι ν' ἀναπνεύσω ἀπὸ τῶν πεφυρακτωμένων τοῦ οἰκοδομήματος λίθων ἐκπέμπεται πνιγηρὰ τις πνοή, ἡ ὁποία μᾶς ἀναγκάζει νὰ παύωμεν πᾶσαν σκέψιν, καὶ πᾶσα ἐργασία ἀποβαίνει ἀδύνατος. Ἀλλ' ἔδῳ ἀερίζεται τὸ θερμόν μου μέτωπον ὑπὸ τῆς θαλασσίας αὔρας, καὶ ἐλαφρύνεται τὸ βάρος τῆς κεφαλῆς μου καὶ ἐλευθεροῦται ἡ δεσμία καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ψυχὴ μου, καὶ ἐφ' ὅσον προχωρεῖ ἡ ἐσπέρα, ἐπὶ τοσοῦτον ταχύτερον συσσωρεύονται αἱ ἰδέαι ἐν τῇ κεφαλῇ μου καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ἀντίληψις ἐνδυναμοῦται. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τελειόνα κατὰ νοῦν ὁλόκληρον πολλάκις ποίημα καὶ κατόπιν σπεύδω εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου γράφω αὐτὸ εἰς στίχους ὑπὸ τὸ γλυκὺ τῆς λυχνίας μου φέγγος.

Ταῦτα λέγουσα ἔλαβε διὰ τῆς χειρὸς τὴν Ἀτθίδα, ἣτις ἐκάθισε πλησίον τῆς Σαπφούς ἐπὶ τοῦ βράχου.

„Γνωρίζεις, Σαπφώ μου — εἶπεν ἡ Ἀτθίς ἐρυθριῶσα — ὅτι ἡ μήτηρ μου ἔχει παρὰ τὴν λεωφόρον τῆς Μεθύμνης μικρὰν ἔπαυλιν, ὅπου συνήθως μένομεν ἐπὶ τινα χρόνον κατὰ τὸ θέρος. Καὶ ἐφέτος λοιπὸν ἐπήγαμεν ἐκεῖ. Κατὰ τινα λίαν θερμὴν ἡμέραν, περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἐξῆλθον εἰς τὸ παρακείμενον γνωστόν Σοι ἄλλος τῆς Ἀρτέμιδος, διὰ ν' ἀπολαύσω τὴν διαρκὴ ἐκεῖ δρόσον· ἀλλ' εἶχον, φαίνεται, τόσον ἤδη καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ καύσωνος, ὥστε εὐθύς, ἅμα ἐφθασα ἐκεῖ, ἔπεσα ἐπὶ τῆς δροσερας χλόης καὶ ἀμέσως ἀπεκοιμήθην. Δὲν θὰ ἐκοιμήθην ὅμως πολλὴν ἤδη ὥραν, ὅτε μ' ἐξύπνισε θόρυβός τις, καὶ ὅταν ἤνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἴστατο πλησίον μου νεανίας τις, ὅστις διὰ τῆς ράβδου τοῦ κατέθραυσε τὴν κεφαλὴν φαρμακεροῦ ὕφους, ὀλίγον μακρὰν τοῦ βραχίονός μου κοιτομένου. Ἐξεφώνησα μὲ ὅλην τὴν δύναμίν μου καὶ ἀνεπήδησα καὶ ἐπειδὴ ἐφαινόμην πολὺ τρομαγμένη, μ' ἐπῆρεν ὁ νεανίας ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ μ' ὠδήγησεν εἰς τὴν ἔπαυλιν. Ὤνομάζετο Λάριχος καὶ ἦτον ὁ ἀδελφὸς τῆς προσφιλεστάτης μοι Σαπφούς. Ὅταν ἀπεχωρίσθην κατὰ τὴν πρώτην ἐκείνην συνάντησίν μάς μοι ὑπεσχέθη, ὅτι θ' ἀφιερῶσιν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἔρωτος μίαν ἀργυρᾶν καρδίαν, ἐὰν ὁ Θεὸς οὗτος ἤθελε τὸν εὐνοήσῃ. Καὶ ὅταν πάλιν μετ' ὀλίγας ἡμέρας κατεγινόμεν ἐπὶ τῆς μικρᾶς νομῆς μας ἀμέλγουσα αἶγα, ἔτυχε νὰ διέλθῃ ἐκεῖθεν ὁ ὠραίος νεανίας καὶ ἀφοῦ μὲ ἠρώτησεν ἂν ἐλησμονήσῃ τὸν προχθεσινὸν τρόπον μου, μ' ἐβοήθησε καὶ ἐφέραμεν ὁμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν τὸ ἀγγεῖον τοῦ γάλακτος καὶ μοι διηγῆθη καθ' ὁδόν, ὅτι εἶδε θαυμαστόν τι ὄνειρον, καθ' ὃ ὁ Ἔρως τῷ ὑπεσχέθη πᾶν καταδύμιον. Τότε τῷ ἔδωκα τὴν χειρὰ μου καὶ τῷ εἶπον, ὅτι καὶ εἰς ἐμὲ ὑπέσχετο ὁ Ἔρως τὴν προστασίαν του καὶ ἂν συμμερίζεται καὶ αὐτὸς τὰ αἰσθημάτων μου, τότε ἡ εὐνοία τοῦ Θεοῦ ἦν δι' ἀμφοτέρους ἐξησφαλισμένη. Καὶ μ' ἐκλίσσε τότε εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ μ' ἔδωκε τὸ πρῶτον φίλημα καὶ μοι ὑπεσχέθη, ὅτι καθ' ἐκάστην θὰ ἔρχεται εἰς τὸ ἄλλος τῆς Ἀρτέμιδος, ὅπου τῷ ὄντι μετ' ὀλίγον ἐμνηστεύθην κατὰ τὴν συναίνεσιν τῶν γονέων μου.“

(ἔπεται συνέχεια.)

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ.

Ἡ ἑκατονταετηρίς τοῦ Βύρωνος. — Βύρων καὶ Ἀθῆναι. — Ἀνέκδοτον περὶ Βύρωνος. — Δὲν εἶμαι ἔδῳ! — Γάλλος πρόξενος Ἑλλήν ποιητής. — Τὸ παράπονόν του. — Ἐγκαίνια τοῦ Ζαπεῖου καὶ Ὀλυμπιακῇ Ἐκθεσὶς. — Τὸ γέρας καὶ τὸ βαδίζειν δι' ἐνὸς ποδός.

Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ 10. Ἰανουαρίου συνεπληρώθη αἰὼν ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Βύρωνος. Τὸ ὄνομα τοῦ φιλέλληγος ποιητοῦ νέαν αἰγλήν περιβεβλημένον ἐκ τῶν ἐπὶ τῇ ἀμφιετηρίδι τῆς γεννήσεώς του ἑορτῶν φέρεται ἀνὰ τὰ χεῖλη παντὸς Ἑλλήνος· αἱ καθεύδουσαι ἀναμνήσεις ἀφουπνίζονται. Αἱ Ἀθῆναι, ὥς τόσον θερμῶς ἠγάπησε καὶ τόσον ἐξόχως ἐξύμνησεν ἀνάμνησκονται μεθ' ὑπερφηφάνιας τῆς ἐν αὐταῖς διατριβῆς του.

Ὅτε τὸ πρῶτον ἐπεσκέψατο τὰς Ἀθῆνας, κατώκησεν εἰς τὴν πλησίον τοῦ Μεγάλου Μοναστηρίου οἰκίαν τῆς Ταρσίας Μακρῆ, χήρας τοῦ τελευταίου ἀγγλοῦ ὑποπροξένου· μία τῶν θυγατέρων ταύτης ἐνέπνευσεν εἰς τὸν Βύρωνα τὸ περιπαθεὲς ἐκεῖνο ποίημα τοῦ ὁποίου ἐκάστη στροφή τελευτᾷ διὰ τῆς ἑλληνικῆς ἐπωδοῦ:

Ζωή μου σᾶς ἀγαπῶ!

Ὁ Βύρων ἠγάπα τὰς Ἀθῆνας οὐχὶ τόσον διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν ἀξίαν τῶν ἀρχαίων αὐτῆς μνημείων, ὅσον διὰ τὰς ἀναμνήσεις ἐνδόξων ὀνομάτων ἢ γεγονότων ὥς ἀνεκάλουν· δὲν ἐμελέτα τὰ μάρμαρα ὡς ἀρχαιολόγος ἢ ὡς τεχνοκρίτης, ἀλλ' ὡς ποιητής· δὲν ἐκυπτεν ἐπὶ ψυχρῶν ἐπιγραφῶν, οὐδ' ἔμενεν ἀποθαυμάζων τὸ πλαστικὸν κάλλος τῶν Καρυατίδων, ὡς ἐντὸς θαλασσίας κόγχης, ἣν προσαρμόσωμεν εἰς τὸ οὖς ἡμῶν, ἀκούομεν τὰς ὠρυγὰς τῆς τρικυμίας αἰτίνες ἐτάραζαν τὴν θάλασσαν ἐν ἣ εὕρισκετο, ὁ Βύρων ἐν μέσῳ τῶν συντριμμάτων ἐκείνων ἤκουε τὴν βοήν τοῦ παρελθόντος, ἐθεᾶτο τὴν μαγευτικὴν τῶν Παναθηναίων παρέλασιν, συμμετεῖχε τῆς πομπῆς, βαδίζων παρὰ τὸν Περικλέα καὶ τὸν Φειδίαν.

„Ὁ οὐρανός σου εἶνε πάντοτε γλαυκός· ὡς τὸ πάλαι, ἀνεφώνει πρὸς τὰς Ἀθῆνας· ἄγριοι εἶνε οἱ βράχοι σου καὶ τὰ ἄλση σου δροσερά· Εἶνε χλοεραὶ αἱ πεδιάδες σου καὶ

θάλλει ἡ ἐλαία ὥς ὅτε ἡ Ἀθηνᾶ ἐμειδία σοι. Ὁ Ὑμηττός σου τελεῖ καὶ νῦν ἔτι τὸν γλυκὺν φόρον τοῦ μέλιτος. Θυμῆρης δὲ καὶ ἐλευθερία ἡ μέλισσα ἵπταται ἐπὶ τοῦ ὄρους σου καὶ κτίζει τὴν εὐώδη κυψέλην της. Ὡς ἄλλοτε, καὶ νῦν ὁ Ἀπόλλων θάλλει διὰ τῶν ἀκτίνων του τὰ μακρὰ θέρη σου καὶ λάμπουν ὑπ' αὐτὰς τὰ μάρμαρα τοῦ Πεντελικοῦ. Ἡ τέχνη, ἡ ἐλευθερία, ἡ δόξα παρήλθον, ἀλλ' ἡ φύσις διαμένει πάντοτε περικαλλής.

Τὴν στροφὴν ταύτην ἔγραψεν ἴσως ὑπὸ τοῦς στύλους τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ὅφ' οὗς ἐνεπνεύσθη τὰς ποιητικωτάτας στροφὰς τοῦ Τσάιλντ Ἀρολδ.

Πρὸ τινων ἐτῶν ἐπεσκέφθην τὸν οἰκίσκον ἐν ᾧ διέμεινεν ἐπὶ τινα καιρὸν ὁ Βύρων· ἔκειτο ἐν στενωπῷ τῆς Πλάκας καὶ ἦτο ἐτοιμόρροπος· διὰ ξυλίνης κλονουμένης κλίμακος ἀνῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπερ κατηύγασέ ποτε ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Βύρωνος· ἡ σαθρότης τῆς στέγης του, τὸ γῆρας τῶν τοίχων του, ἡ ἐρειπιώδης ὄψις του μοὶ ἐνεδύμισαν τὰ ἐγκαταλελειμμένα καὶ ἔρημα ἐκεῖνα ἐξωκκλήσια, τὰ ὁποῖα τοσάκις εἶχον ἀπαντήσῃ εἰς τοὺς μακροὺς ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν περιπάτους μου· ἄλλοτε ἐτελεῖτο ἐν κύτοις ἱερὰ μυσταγωγία, ἀλλὰ τότε ὑπὸ τὸν ἡρειπωμένον θόλον των ἐμανδρίζοντο ποίμνια· εἶχον χάσῃ τὸν Θεὸν των τὰ ἐξωκκλήσια ἐκεῖνα· καὶ ὁ οἰκίσκος ἐκεῖνος εἶχε χάσῃ τὸν Θεὸν του.

Γέρων φουστανελλοφόρος Ἀθηναῖος μοὶ διηγῆθη τὸ ἐπόμενον περὶ τοῦ Βύρωνος ἀνέκδοτον, οὗ σκηνὴ ἐγένετο ἡ μωνόφορος ἐκείνη οἰκία περὶ τὸ 1810.

Ὁ μέγας ποιητὴς τίς οἶδε ποίους θαυμασίους στίχους κυοφορῶν διέταξε τὸν ὑπὲρ τὴν του να εἶπῃ εἰς πάντα ὀχληρὸν ἐπισκέπτῃν ὅτι δὲν ἦτο ἐκεῖ.

Ὁ ὑπὲρ τῆς καθήμενος ἐν τῇ αὐλῇ ἐφρούρει τὴν ἔμπνευσιν τοῦ ἀοιδοῦ τῆς Ἀρῆς τῆς Ἀθηνᾶς. Μετὰ τινα ὥραν παρουσιάζεται ὑποδηματοποιὸς τις, ὅστις ἐζήτηε ἐπιμόνως νὰ πληρωθῇ.

— Δὲν εἶνε ἐδῶ, τ' ἀφεντικό, εἶπεν ὁ ὑπὲρ τῆς ἀποφράττων αὐτῷ τὴν δίοδον.

— Ἐγὼ τὸν ἀκούω τὸ Μυλόρδο νὰ περπατᾷ ἀπάνω καὶ σὺ μοῦ λὲς πῶς δὲν εἶνε ἐδῶ!

Ὁ Βύρων συνήθιζε νὰ γράφῃ τοὺς στίχους του βηματίζων ἐν τῷ πυρετῷ τῆς ἐμπνεύσεως· τὰ δὲ βήματα αὐτοῦ δὲν διέλαθον τὴν ὀξείαν τοῦ ὑποδηματοποιοῦ ἀκοήν.

— Δὲν εἶνε ἐδῶ, σοῦ λέγω!

— Εἶνε!

Ὅρμᾳ νὰ εἰσέλθῃ ὁ ὑποδηματοποιός, τὸν ἀποθῇ ὁ ὑπὲρ τῆς, συμπλέκονται, παλαίουσιν, κυλίνονται ἐπὶ τοῦ χωματος τostrώτου δαπέδου.

Ὁ Βύρων διαταραχθεὶς ὑπὸ τῶν κραυγῶν καὶ τοῦ θορύβου ἐμφανίζεται μετ' ὀλίγον εἰς τὴν κλίμακα φωνῶν ὀργίλως:

— Εἴ! τί εἶνε; . . .

Οἱ δύο ἀντίπαλοι ἀνεγείρονται ἐκ τοῦ ἐδάφους καὶ ἴστανται πρὸ τοῦ Βύρωνος ὡς πρὸ δικαστοῦ.

— Ἦθελε νὰ μπῇ διὰ τῆς βίρας! ἀνέκραξεν ὁ ὑπὲρ τῆς.

— Μοῦ ἔλεγε πῶς δὲν ἦσουν ἐδῶ, ὁ ψεύτης! . . .

— Καλὰ σοῦ εἶπε, δὲν εἶμαι ἐδῶ! εἶπεν ὁ Βύρων διὰ τῆς ξενιζούσης προφορᾶς του.

— Καλὲ χωρατεύεις, Μυλόρδε μου, πῶς δὲν εἶσαι δῶ ποῦ μαθὲς σὲ βλέπω μὲ τὰ μάτια μου· ἦλθα νὰ μοῦ ξοφλήσῃς τὸ λογαριασμό.

— Δὲν εἶμαι ἐδῶ!

— Μά, Μυλόρδε μου . . . τί πράγματα εἶνε αὐτά, μαθὲς . . .

— Δὲν τὸ πιστεύεις ὅτι δὲν εἶμαι ἐδῶ; . . . Καλὰ! . .

Καὶ καταβάς ὀρμητικῶς τὴν κλίμακα ξυλοφορτώνει ἐν ἐξάψει ὀργῆς τὸν ἀμετάπειστον ὑποδηματοποιόν.

Ὁ δαρεὶς ὑποδηματοποιὸς θὰ διελάλησεν ἀνὰ τὰς ἀγυῖας ὅτι ὁ μυλόρδος ἦτο τρελλός· δὲν ἐνόει πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ ἦτο ἐκεῖ ἄφ' οὗ τὸν ἐβλεπε, δὲν ἐνόει ὅτι ὅταν τις γράφῃ τὸν Τσάιλντ Ἀρολδ εὐρίσκεται εἰς ἄλλον κόσμον καὶ ὄχι ἐδῶ κάτω, εἰς τὸν κόσμον τῶν ἀπληρώτων ὑποδημάτων! . . .

* * *

Ὁ κ. Λαφὼν εἶνε πρόξενος τῆς Γαλλίας καὶ εἶνε εἰς ἐκ τῶν καλλιτέρων συγχρόνων ποιητῶν . . . τῆς Ἑλλάδος.

Ὅμιλεῖ καὶ γράφει τὴν ἐλληνικὴν ὡς μητρικὴν του γλῶσσαν, τὸ δὲ παράδοξον εἶνε ὅτι εἰς αὐτὴν ἰδίᾳ εὐδοκίμει ἡ Μοῦσα του εἴτε περιπαθῶς στενάζουσα εἴτε χαριέντως μειδιῶσα καὶ παίζουσα. Πολλὰ τῶν ποιημάτων του ἔχουσι τὸ τραχὺ κάλλος κλέφτικων ἀσμάτων ἄτινα, ὡς λέγει ὁ Βαρθόλδης, φαίνονται ὡς ἀφρίζοντα ὄρεϊνὰ ρεῖθρα ἀπὸ τῶν βράχων τῆς Οἴτης καὶ τοῦ Ὀλύμπου μᾶλλον ἢ ἀπὸ χειλούς ἀνθρωπίνου ἐκπηγάζοντα. Ὁ Γάλλος οὗτος εἶνε περισσότερον Ἑλλήν πολὺν συγχρόνων Ἑλλήνων· θέτει ἐλληνικὴν καρδίαν εἰς ἐλληνικοὺς στίχους.

Πῶς σ' ἀγαπῶ, γλυκεῖα Ἑλλάς, σὰ δευτέρῃ μου μάννα
Σ' τὸν κόσμον πᾶ τὸ φάναξ ἀν πασκαλιᾶς καμπάνα.
Μὰ ἔχω μὲ τοὺς Ἕλληνας παράπονο μεγάλο
Ποῦ ἂν μοῦ μένῃ τῇ ψυχῇ δὴ πάθω δίχως ἄλλο.
Αὐτὸ 'νε τὸ παράπονο ποῦ καίει τὴν καρδίᾳ μου
Πῶς ἐφραγκέψατε πόλιν, ὦ Ἑλληνόπουλά μου . . .
. . . Φράγκικος εἶνε ὁ χορὸς, φράγκικα τὰ τραγούδια
Μὲ φράγκικα ὀνόματα βαπτίζουν τὰ λουλούδια.

Ἄχ! πέτε μοι ποῦ τραγουδοῦν τῆς κλεφτουργίᾶς τραγούδια
Ποῦ ἡ κοπέλες ἀγαποῦν τοῦ κάμπου τὰ λουλούδια,
Ποῦ τὸ συρτὸ χορεύουν μὲ κεντητὸ μαντίλι,
Ποῦ ἔχουν χρῶμα κερασίου τῶν γυναικῶν τὰ χεῖλη,
Ποῦ ἀντηχεῖ τοῦ ἔρωτος ἀγροτικὴ φλογέρα
Καὶ τ' ἀηδόνια κελαδοῦν σ' ἐλευθερον ἀέρα,
Ποῦ χύνουν ἴσκιον δροσερὸν ἀθάνατα πλατάνια
Κι' ἀστράφτουν στῶν παληκαριῶν τῇ μέσῃ γιαταγάνια;
Ἐκεῖ νὰ τρέξω μιὰ στίγμῃ, νὰ εὐφρανθῶ, νὰ ζήσω
Μὲ τοῦ βουνοῦ τ' ἀρώματα μονάχα νὰ μεθύσω.

Ἡ ἔμπνευσις του εἶνε ἐλληνικὴ οὐχὶ μόνον ὅταν ποθῇ μὲ λαχτάραν τὴν κλεφτουργίαν μὲ τὰ τσαπραῖα καὶ τὰ μιλιόνια της, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐν αἰθούσῃ πλήρει κόσμου ὕνειροπολῇ ἐνώπιον ἐνὸς ῥιπιδίου. Τὰ Ἀνακρεόντεια του ἔχουσι τὴν μελωδικὴν εὐρυθμίαν, τὴν ἀβρὰν χάριν, τὴν φιλοπαίγμονα εὐφυΐαν τῶν τοῦ Χριστοπούλου. Καθ' ὅλην τὴν κλίμακα τῶν αἰσθημάτων του οὐδεὶς φθόγγος τῆς λύρας του ἀπηχεῖ ὡς ξένος· καὶ τὰ δάκρυά του εἶνε ἐλληνικά ὡς καὶ ὁ γέλως του.

* * *

Ἐδημοσιεύθη τὸ Βασιλικὸν Διάταγμα δι' οὗ ἀπεφασίσθη νὰ τελεσθῶσι τῇ δευτέρᾳ Κυριακῇ τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1888 τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ζαπείου μεγάρου καὶ ἡ ἐναρξὶς τῆς Δ'. Ὀλυμπιάδος. Κατὰ τὴν Ὀλυμπιάδα ταύτην θέλει τελεσθῇ ἐκθεσις τῶν προϊόντων τῆς γεωργίας, κτηνοτροφίας, βιομηχανίας, καλλιτεχνίας καὶ τῆς ἐν γένει ἐν Ἑλλάδι ἐργασίας, ἔτι δὲ καὶ τῶν καλλιτεχνικῶν ἢ διανοητικῶν προϊόντων τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὁμογενῶν προσέτι δὲ θέλει τελεσθῇ πανήγυρις δημοτελῶν ὁγῶνων, διδασκαλία

ἀρχαίων καὶ νεωτέρων ἐλληνικῶν δραμάτων, καὶ δραματικὸν διαγώνισμα ἔχον τὴν ὑπόθεσιν ἐκ τῆς ἐλληνικῆς ἀρχαίας μέσης ἢ νεωτέρας μέχρι τοῦ 1829 ἱστορίας, ἐκτελεσθήσονται δὲ καὶ πρωτότυπα ἐλληνικὰ μουσουργήματα.

Χαρᾶς μεγάλης θὰ ἐμπλησθῇ πᾶσα ἐλληνικὴ καρδία ἐπὶ τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς τοιαύτης ἐθνικῆς ἑορτῆς· ἀπὸ τῶν χωρῶν ἐν αἷς εἶνε ἐγκατεσπαρμένοι οἱ Ἕλληνες θὰ συρρεῦσιν ὅπως δώσωσιν ἀλλήλοις τὴν χεῖρα, ὡς τὸ πάλαι· ἡ νέα Ἑλλὰς ἀνασυνίστησι τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἀρχαίας· εἶνε τόσον μεγάλη ἡ Ἀρχαία ἐκείνη ὥστε τὸ νὰ ἐπιστρέφωμεν εἰς τὰ ὀπίσω ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ νὰ χωρῶμεν ἐμπρός. Ἀπὸ τοῦ θεάτρου τοῦ Διονύσου, ἀπὸ τῶν θεωρείων τοῦ Σταδίου θ' ἀντηχήσωσιν ἐπευφημαὶ οἷα ἀνεπέμποντο πρὸ εἰκοσι καὶ

τριῶν αἰώνων ὑπὲρ τῶν ἀθλητῶν καὶ τῶν μελοποιῶν καὶ τῶν ποιητῶν· ἀλλ' ἐν τῇ ἀγῶνι τούτῳ τὸ γέρας δὲν θὰ χορηγηθῇ μόνον εἰς τὴν βώμην, δὲν θὰ χορηγηθῇ μόνον εἰς τὰ προϊόντα τοῦ πνεύματος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα· ὅταν ἡ κεφαλὴ ἐργάζεται καὶ αἱ χεῖρες ἀκίνητοι· σιν ἀδρανεῖς, τὰ ἔθνη μαραίνονται· ἡ ἐνεστώσα Ἑλλὰς ἐκτελεῖ τὸν ἀγῶνα ὡς θὰ ἐξετέλει αὐτὸν ἡ ἀρχαία ἂν εὗρίσκετο περὶ τὰ τέλη τοῦ 10^{ου} αἰῶνος· θὰ παράσχη τὸ γέρας οὐ μόνον εἰς τὰ ἔργα τὰ ἀντιπροσωπεύοντα τὸ καλὸν ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἀντιπρόσωπα τοῦ χρησίου· ἂν ἐνίσχυε μόνον τὸ ἐν ἐκ τούτων θὰ ὁμοιάζε πρὸς ἀνθρώπον θέλοντα νὰ βადίσῃ διὰ τοῦ ἐνὸς ποδός!

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Π. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ.

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ.

(μετὰ εἰκόνων. — συνέχεια.)

III.

Ὁ Μαυρίκιος Ρουβιέ, ὁ τελευταῖος ἐπὶ Γρεβὺ πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας, ἀνήκει εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ τοῦ 1871. Κατ' ἀρχὰς ἦν καὶ αὐτὸς ῥιζοσπάστης, ἔπειτα ὅμως ἀπεμακρύνθη τῆς ἀκρας ἀριστερᾶς καὶ, ἀφιερῶντες εἰς τὴν μελέτην τῶν οἰκονομικῶν, ἀπέκτισε σὺν τῷ χρόνῳ πολλὰς γνώσεις, δι' ὧν κατέστη ὠφελιμώτατος εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ὑπὸ τὸν Γαμβέτταν καὶ ὑπὸ τὸν Φερρὺ ὡς ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν. Ὡς πρωθυπουργὸς κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν Γαλλίᾳ κρίσιν ἐπέσπασε τοὺς ἐπαίνους ὅλων τῶν φρονίμων καὶ ἀμερολήπτων ἀνθρώπων, ἀνεδείχθη δ' ἐν πᾶσιν ἄξιος τῆς δυσχεροῦς ταύτης κλήσεως.

Περὶ τοῦ Ρενὲ Γοβλὲ ἔχομεν νὰ εἰπώμεν μόνον, ὅτι ὑπῆρξεν ὁ μᾶλλον ἀνίκανος ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε πρωθυπουργῶν τῆς Γαλλίας, ἡ μόνη του δ' ἐπιτυχὴς ὅπως· δὴποτε πράξις ἦν ἡ ἀνακάλυψις τοῦ Φλουράνς. Ἐκ τῶν ἄλλων πρωθυπουργῶν ἐπὶ Γρεβὺ ἀξιομνημόνευτοι εἶνε ὁ Φαλλιέρ καὶ ὁ Βρισσὼν. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος ὑπῆρξε πρωθυπουργὸς μόνον ἐπὶ δύο ἐβδομάδας (κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1883), ἐλέγετο ὅμως ὅτι ὁ Καρνὼ διενόετο ν' ἀναθέσῃ εἰς αὐτὸν τὸν σχηματισμὸν ὑπουργείου, ἀλλὰ τούτου μὴ γενομένου προσελήφθη ὑπὸ τοῦ Τιρὰρ ὡς ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης. Τοῦ Βρισσὼν τὸ ὄνομα εἶνε γνωστὸν κυρίως ὡς διακεκριμένου μέλους τῆς „Union républicaine“ καὶ ὡς διαδόχου τοῦ Γαμβέττα ἐπὶ τῆς ἑδρας τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς.

„Κεφαλὴν τῶν ἀδιαλλάντων“ ἀπεκάλεσάν ποτε ἐν τῇ

Βουλῇ τὸν Γεώργιον Κλεμανσώ, τὸν ἡγέτην τῶν ῥιζοσπάστων. Ἀλλ' ὁ καιρὸς ἐκεῖνος παρήλθε, τῶρα δὲ οἱ ῥιζοσπάσται καὶ αὐτοὶ θέλουσι κατὰ πάντα τρόπον νὰ κατακτήσωσιν ἐν τοῦλάχιστον ὑπουργεῖον. Τὰ μέσα τῆς δυνάμεως τοῦ Κλεμανσώ προέρχονται μᾶλλον ἐκ τῆς ἀτομικῆς ἀξίας του.

Αἱ εὐτολμοὶ αὐτοῦ ἐπιθέσεις, ἡ εὐγλωττία του, τὰ κύρια ἄρθρα του εἶνε ἰσχυρὰ ὄπλα, ὧν τὴν δύναμιν καὶ αὐτὸς γινώσκει καὶ μετὰ πολλῆς δεξιότητος ἐκμεταλλεύεται. Εἰς ταῦτα προσθετέον ὅτι καὶ μετὰ τῶν δημοκρατικῶν στρατηγῶν ἀριθμεῖ πολλοὺς φίλους. Ὅλα ταῦτα ὅμως τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ἡγέτου τῆς ἀριστερᾶς δὲν ἤθελον ἀποτρέψει τὸν κίνδυνον, εἰς ὃν ἤθελε περιέλθει καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος καὶ ἡ πατρίς του, ἐὰν κατὰ τὴν τελευταίαν κρίσιν ἀνεδέχετο νὰ σχηματίσῃ ἴδιον ὑπουργεῖον. Τότε ἤθελε πραγματικῶς φανῇ ἡ ἀδυναμία τῆς ῥιζοσπαστικῆς μερίδος, ἥς ἡ ἰσχὺς συνίσταται μόνον εἰς τὸ νὰ καταρρίπτῃ πᾶν ὅ,τι ἴσταται ὀρθιον, νὰ ὑποβοηθῇ τὴν ἀναρχίαν, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ δημιουργῇ μίαν ἐννομον τάξιν. Ἐμπαδέστερος τοῦ Κλεμανσώ, ἀλλὰ δι' ὀλιγωτέρων πολιτικῶν προσόντων πεπροικισμέ-

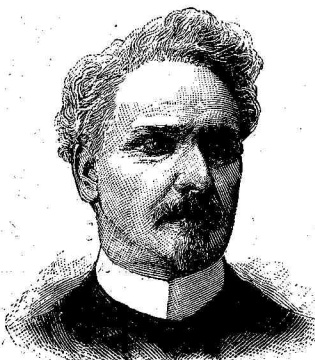
νος εἶνε ὁ Ἑρρίκος Ροσεφόρ, ὁ τύπος τοῦ ἀδιαλλάντου δημοσιογράφου, βουλευτοῦ καὶ κομματικοῦ μονομάχου. Ὁ βίος του εἶνε ἀληθὴς μυθιστορία. Γεννηθεὶς τῷ 1830 ὡς κόμης Βίκτωρ Ἑρρίκος δὲ Ροσεφόρ-Λυκαὶ προσελήφθη τῷ 1851 ὡς δημόσιος ὑπάλληλος τῆς πόλεως τῶν Παρισίων. Ἀλλ' ἔνεκα τῶν φιλολογικῶν του θριάμβων παρητήθη τῆς θέσεως ταύτης καὶ ἀπὸ τοῦ 1861 ἀφιερῶνται ἐντελῶς εἰς τὴν δημοσιογραφίαν. Τότε ἔγραψεν ἐκτὸς ἐπιφυλλίδων ἐν τῇ „Chari-

ΒΡΙΣΣΩΝ.

ΚΛΕΜΑΝΣΩ.

ΡΟΥΒΙΕ.

ΛΕΡΟΥΑΛ.